

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

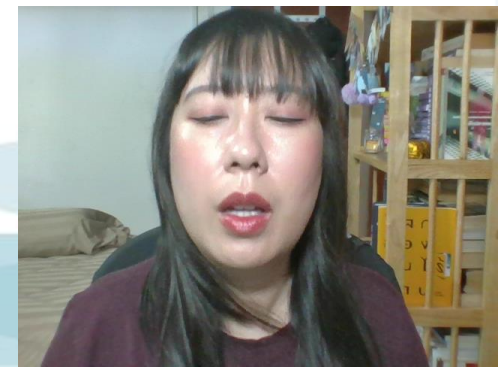
บทที่ 1

การเปลี่ยนแปลงของภาษากับ บริบททางสังคม

• ภาษา คือ เสียงที่มีความหมาย ตามที่ตกลงรับรู้ร่วมกันในสังคมหนึ่ง ๆ เป็นระบบการสื่อสารที่ประกอบด้วยระบบเสียงและระบบคำ มนุษย์ใช้ภาษาตามโครงสร้างซึ่งมีความหมายเพื่อสื่อสารให้เข้าใจตรงกัน และพัฒนาภาษาตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้น ๆ

1. ภาษาช่วยดำรง
สังคม

2. ภาษาแสดงความ
เป็นปัจเจกบุคคล

3. ภาษาช่วยพัฒนา
มนุษย์

4. ภาษาช่วยกำหนด
อนาคต

5. ภาษาช่วยจรรโลง
ใจ

ภาษาไทยมีอักษร
เป็นของตนเอง

ภาษาไทยแท้มักเป็น
คำที่มีพยางค์เดียว

ภาษาไทยแท้มี
ตัวสะกดตรงตาม
มาตรา

ภาษาไทยแท้มีสระ
วางไว้ได้หลาย
ตำแหน่ง

คำภาษาไทยมีได้
หลายความหมาย

ภาษาไทยเป็นภาษา
เรียงคำ

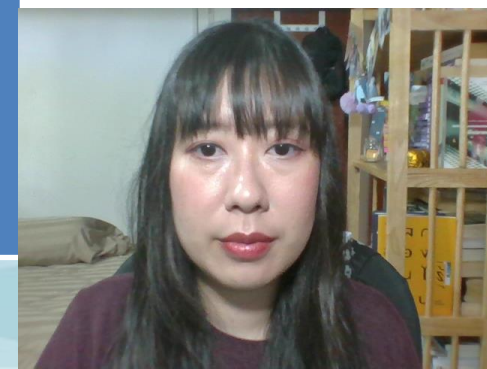
คำในภาษาไทยมี
เสียงสัมพันธ์กับ
ความหมาย

ภาษาไทยเป็นภาษา
ดนตรี

ภาษาไทยเป็นภาษา
ที่มีลักษณนาม

ภาษาไทยมีคำพ้อง
เสียงและพ้องรูป

ภาษาไทยมีการสร้าง
คำหลายแบบ

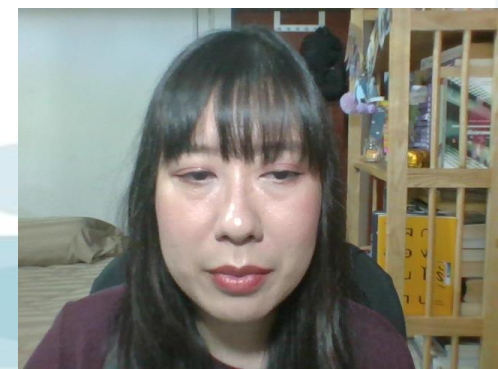

บทบาทของภาษา	อำนาจของภาษา
1. บทบาทของภาษาต่อสังคม	1. ภาษาเป็นเครื่องมือต่อรองอำนาจของสังคม
2. ภาษากับวัฒนธรรม	2. ภาษามีอำนาจกำหนดชีวิตทัศน์และมโนทัศน์ของคนในสังคม
3. ภาษากับการเมือง	3. ภาษาเป็นมากกว่าเครื่องมือสื่อสาร แต่เป็นเครื่องมือจัดระเบียบความคิด ความคาดหวังและความต้องการของคนในสังคม

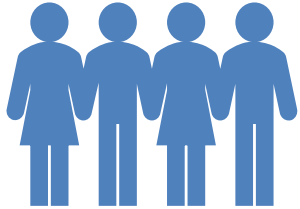

- ภาษาไทยเชิงสังคมวิทยา หมายถึงภาษาสื่อความหมายทางสังคม
- การที่ภาษาสามารถเป็นเครื่องมือในการบ่งบอกสถานภาพ ภูมิหลัง ตลอดจนค่านิยม ความคิดของผู้พูดภาษาได้
- ภาษาสามารถแสดงความหมายทางสังคมซึ่งสื่อให้เราได้ทราบว่าผู้พูดมีภูมิหลังอย่างไร

1.1 ความหมายของสังคม

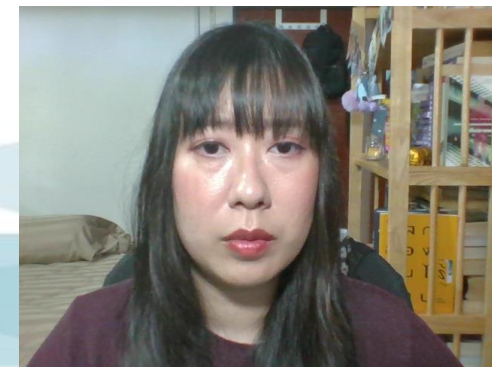
สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน ประกอบด้วยคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีความสัมพันธ์และวัฒนธรรมร่วมกัน

“สังคม” จะเกิดขึ้นได้เมื่อสังคมต้องมี ความสัมพันธ์กัน ดังนั้น มนุษย์จึงจำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารให้เกิดความสัมพันธ์กันในสังคมหนึ่ง ๆ

ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในสังคมเพื่อบอกให้ผู้อื่นได้รู้ข้อเท็จจริง ความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ ทัศนคติ ตลอดจนอัตลักษณ์ของของแต่ละบุคคล

1.2 ภาษาถิ่นที่ทางสังคม

ภาษาถิ่นที่ทางสังคม หมายถึง การที่ภาษาสามารถเป็นเครื่องมือในการบ่งบอก สถานภาพ ภูมิหลัง ตลอดจน ค่านิยม ความคิด ของผู้พูดภาษาได้

ตัวอย่าง

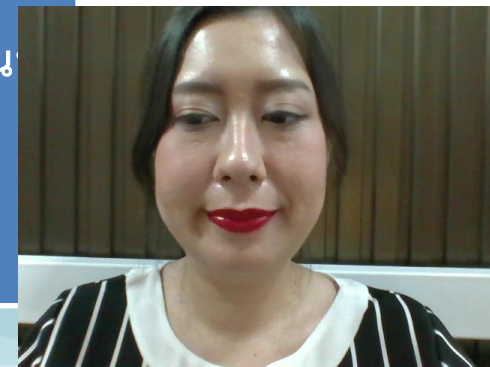
คำลงท้าย คะ ค่ะ ใช้พูดในกลุ่ม ผู้พูดที่เป็นเพศหญิง และคำลงท้าย ครับ ใช้พูดในกลุ่มผู้พูดเพศชาย

ตัวอย่าง

คำเรียกแทนตัวเองของเด็ก มักใช้คำว่า “หนู” แต่เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะใช้ “ดิฉัน” หรือ “ผม”

ตัวอย่าง

การออกเสียงควบกล้ำที่ต่างกันของคนระดับการศึกษาต่างกัน

1.3 การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามบริบททางสังคม

- ปัจจัยทางสังคมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา ได้แก่

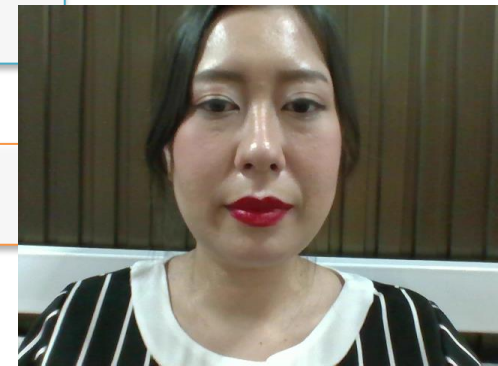
1.3.1 ผู้ใช้ภาษา

1.3.2 เทคโนโลยีวิทยาการสมัยใหม่

1.3.3 อิทธิพลของภาษาต่างประเทศ

1.3.4 การเลียนแบบ ทำซ้ำในสังคม

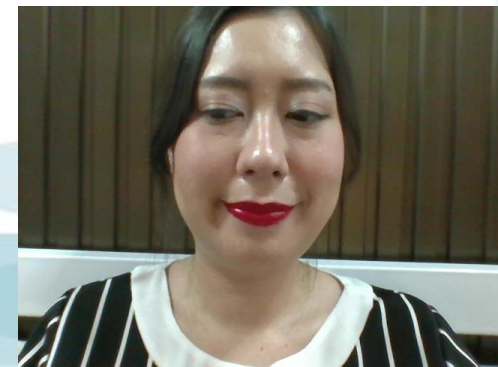
1.3.5 ปรับเปลี่ยนจากภาษาที่ต้องห้ามหรือสุญหาย

1.3.1 ผู้ใช้ภาษา

- แม้คนในสังคมจะใช้ภาษาเดียวกัน แต่ผู้ใช้ภาษาแต่ละบุคคลนั้นอาจมีการใช้ภาษา แตกต่างกันไปตามปัจจัยของตัวผู้พูดเอง เช่น ถิ่นที่อยู่อาศัย เพศ อายุชนชั้นทางสังคม การศึกษา ชาติพันธุ์ ความใกล้ชิดชิดของชุมชน ทักษะติดต่อภาษา ภูมิหลัง ประสบการณ์ เป็นต้น
- การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามชนชั้นทางสังคม คือ คนในสังคมที่อยู่ในชนชั้นที่ต่างกันจะมี ค่านิยม วิถีชีวิต และภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การแบ่งชั้นทางสังคมอาจขึ้นอยู่กับ ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานันดร ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล อาชีพ
- ตัวอย่าง

การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามการศึกษา พบว่า คนไทยที่ไม่ผ่านระบบการศึกษาในโรงเรียน ยังมีแนวโน้มที่จะออกเสียงควบกล้ำ ร ล ว ไม่ชัดเจน

- ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการนับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงในสังคมหนึ่งเมื่อวิทยาการรุดหน้า ก่อให้เกิดเครื่องอุปโภค บริโภคขึ้นมากมาย มนุษย์จึงต้องคิดคำใหม่ ๆ เพื่อใช้เรียกแทนสิ่งนั้น
- ในขณะที่เดียวกัน เครื่องอุปโภค บริโภคที่ล้ำสมัยและคนในสังคมเลิกใช้ไปแล้วก็ไม่ปรากฏใช้คำเรียกแทนสิ่งนั้น ๆ อีก

โทรเลข TELEGRAM

รหัสรับ	เลขส่ง	เลขรับ	เลขส่ง
ZCZC	00X	NPNP	100 001
TH	BKBN	CO BU	NPNP
จำนวนตัวอักษร	จำนวนตัวอักษร	จำนวนตัวอักษร	จำนวนตัวอักษร
20	13	4800	1300
จำนวนตัวอักษร	จำนวนตัวอักษร	จำนวนตัวอักษร	จำนวนตัวอักษร
24	26		

URGENT

นางสาว...
677/1 ถนนจรัลสนิทวงศ์ แขวงท่าพระ เขตบางกอกน้อย
กทม 10700

ถ้าไม่มาจะมา ถ้าไม่มาให้มา

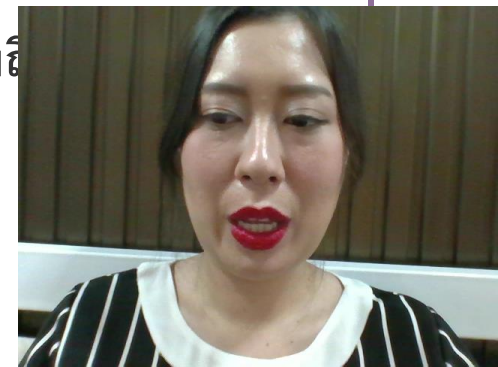
+

○

1.3.3 การ เปลี่ยนแปลงของ ภาษาตาม อิทธิพลของ ภาษาต่างประเทศ

●

- ชนชาติไทยถือเป็นชนชาติที่มีการติดต่อและรับเอาวัฒนธรรมของชนชาติอื่นมาตั้งแต่ในอดีต โดยเฉพาะในเรื่องของภาษา โดยตั้งแต่แรกเริ่มชนชาติไทยรับเอาวัฒนธรรมทางภาษามาจากเขมร ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษรไทยที่ประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชก็มีรากฐานมาจากภาษาเขมร หรือ แม้กระทั่งคำราชาศัพท์ต่าง ๆ ที่ไทยใช้ก็รับมาจากภาษาเขมรด้วย
- เช่น บรรทม (บุทมม์) หมายถึง นอน
 เสด็จ (เสฎฐจ) หมายถึง ไป
 เสวย (ไสววย) หมายถึง กิน
 ตรัส (ตฺราส์) หมายถึง

1.3.3 การ
เปลี่ยนแปลงของ
ภาษาตาม
อิทธิพลของ
ภาษาต่างประเทศ

- นอกจากภาษาเขมรแล้ว ไทยยังรับเอาอิทธิพลของภาษาบาลีสันสกฤต

กรรณิการ์ (ส. กรุณิการ) หมายถึง ดอกไม้ชนิดหนึ่ง

หัตถิ (บ. หตถิ) หมายถึง ช้าง

สุรียา (บ. สุรีย) หมายถึง ดวงอาทิตย์

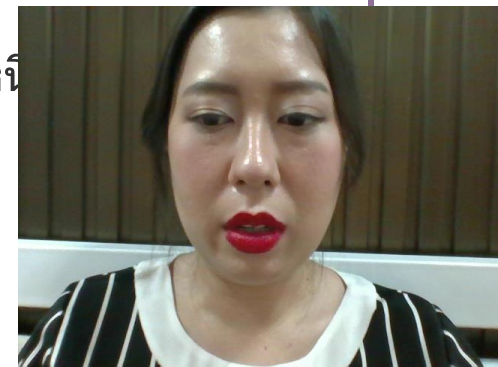
ขัตติยะ (บ. ขตติย) หมายถึง กษัตริย์

- ภาษามอญ เช่น โลมา (lomba) หมายถึงปลาชนิดหนึ่งเลี้ยงลูกด้วยนม

ภูเก็ต (bukit) หมายถึง ชื่อจังหวัด (ชวา-มลายู = ภูเขา)

น้อยหน้า (nona) หมายถึง ชื่อผลไม้ขรุขระเป็นปุ่ม ๆ มีรสหวาน

สาคุ (sagu) หมายถึง ชื่อพืชชนิดหนึ่งทำแป้ง

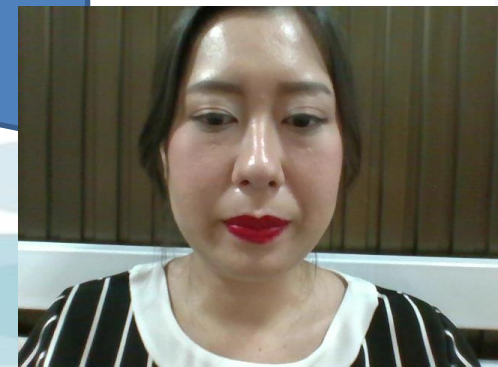

1.3.4 การเปลี่ยนแปลงของภาษาจากการเลียนแบบในสังคม

- ในสังคมหนึ่งมักแบ่งคนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามฐานะ วัย อาชีพ การศึกษา เป็นต้น ซึ่งคน หนึ่งคนสามารถเป็นสมาชิกของกลุ่มได้มากกว่า 1 กลุ่ม และเมื่อมนุษย์ได้มีกลุ่มสังคมของตนแล้ว ก็มักจะสร้างความเป็นพวกพ้องขึ้นในกลุ่มของตน โดยสิ่งหนึ่งที่สามารถแสดงถึงความเป็นพวกพ้อง เดียวกันได้ นั่นคือการมีภาษาเดียวกันใช้มนุษย์จึงสร้างภาษาประจำกลุ่มของตนเอง

ตัวอย่าง ภาษาวงการธุรกิจ

ธุรกิจแฟรนไชส์ หมายถึงการให้สิทธิทางการค้า มีการจัดการ ระหว่างผู้ให้สิทธิ และผู้รับสิทธิเช่น ผู้ให้ สิทธิอาจให้คำแนะนำด้านวัสดุ เทคนิค การบริหาร การตลาด ฯลฯ
เทคโนโลยี หมายถึงการเข้าควบคุมบริษัทในรูปแบบการ ซื้อกรรมสิทธิ

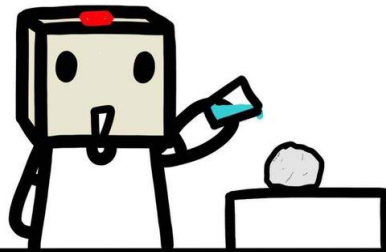

น้ำ
หยด
ลง
หิน
ทุกวัน

หิน
บอบ
ทำไม
ไม่
ปิด
ก๊อก
น้ำ

น้ำหยดลงหินทุกวัน

หินหลบ!

หยุดน้ำลงหิน
หินบอบ ไม่เว้นสงกรานต์

q1

น้ำหยดลงหินทุกวัน

h

หินอ่านไม่ตอบ

น้ำหยดลงหินทุกวัน

เกรซ

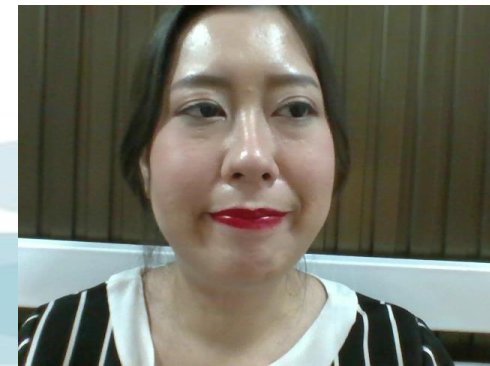
หินบอบเป็นเพื่อนกันก็ว่ารักดี

ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงของภาษาจากการเลียนแบบใน

1.3.5 การเปลี่ยนแปลงภาษาจากภาษาต้องห้ามหรือสูญหาย

- ภาษาต้องห้าม หมายถึง คำเฉพาะเจาะจงชุมชน ผู้ใช้ภาษาหลีกเลี่ยงที่จะเอ่ยถึงด้วยเหตุผลทางสังคมหลายประการ
- การหลีกเลี่ยงใช้คำนั้น ๆ ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อต่อไปนี้คือ คำต้องห้ามนั้นหรือคำที่มีเสียง พ้องกับคำต้องห้ามนั้นจะสูญหายไปจากภาษานั้น หรือไม่ก็จะถูกเปลี่ยนเสียงให้ผิดเพี้ยนไปจากเดิม
- ส่วนในภาษาไทยนั้นคำต้องห้ามส่วนใหญ่จะเป็นพวกคำหยาบ และคำที่สื่อถึงอวัยวะเพศ เป็นต้น

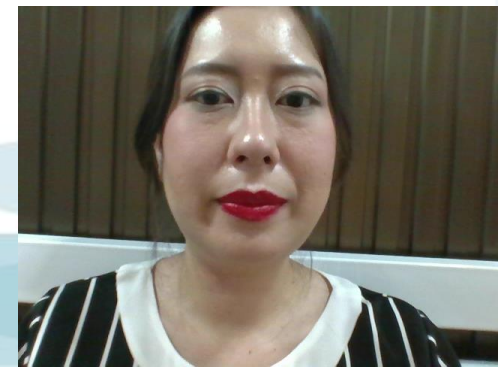

1.3.6 การเปลี่ยนแปลงของภาษาจากปัจจัยอื่น ๆ

- 1. การเปลี่ยนแปลงภาษาจากสภาพภูมิศาสตร์
- ในประเทศไทย ผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้จะพูดคำห้วนสั้น ส่วนคนที่พูดภาษาไทยถิ่นเหนือจะพูดเนิบช้ากว่าคนในภูมิภาคอื่น ๆ
- 2. การเปลี่ยนแปลงภาษาจากการเรียนภาษาที่ไม่สมบูรณ์ของเด็ก
- การเรียนรู้ภาษาของเด็ก เช่น การใช้เสียง โครงสร้าง คำ ประโยค และความหมาย ล้วนเป็นการเรียนรู้จากตนเองทั้งสิ้น ในช่วงแรก เด็กจะพูดคำสั้น ๆ ก่อน
- ขั้นตอนต่อมาเด็กจึงพัฒนามาเป็นประโยคสั้น ๆ เช่น หม่า นม บ้อมา แม่จ้วย (แม่สวย) เป็นต้น
- จนถึงขั้นสุดท้ายเด็กจึงพัฒนาเป็นประโยคที่ซับซ้อนและถูกไวยากรณ์
- หากเด็กใช้ภาษาที่ไม่สมบูรณ์ไปเรื่อย เกิดการยอมรับภาษาที่ไม่สมบูรณ์ของ หม่า บ้อแบ่ โป้เบ่ เป็นต้น

- สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน ประกอบด้วยคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีความสัมพันธ์และวัฒนธรรมร่วมกัน
- ภาษากับหน้าที่ทางสังคม หมายถึง การที่ภาษาสามารถเป็นเครื่องมือในการบ่งบอก สถานภาพ ภูมิหลัง ตลอดจนค่านิยม ความคิด ของผู้พูดภาษาได้
- การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามบริบททางสังคม ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้ ได้แก่ ผู้ใช้ภาษา เทคโนโลยีวิทยาการสมัยใหม่ อิทธิพลของภาษาต่างประเทศ การเลียนแบบและทำซ้ำในสังคม ปรับเปลี่ยนจากภาษาที่สูญหาย

ฉบับที่ 1

